Міжрегіональна Академія управління персоналом
Міжнародна Кадрова Академія
Міжнародний університет “UISEK” (Республіка Еквадор)
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин та соціальних наук

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 6

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
“Проблеми культури наукової роботи та академічної доброчесності у сучасному світі”
м. Київ, МАУП, 29 березня 2018 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 2 від 28.02.17)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 6: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. "Проблеми культури наукової роботи та академічної доброчесності у сучасному світі", 29 березня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 158 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2018

Погорєлова Інна Сергіївна
Становлення культурної політики Євросоюзу: історія питання *60*

Гайдукевич Геннадій Анатолійович
Психологічний вимір глобалізаційних процесів в Україні *63*

Чорноштан Євгеній Валерійович
Раціоналістична концепція освіти в науковій спадщині Ф. Прокоповича *67*

ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ ТА НАУКОВОГО ПРІОРИТЕТУ: ГЛОБАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ, ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ОСОБИСТІСНІ МОТИВАЦІЇ

Гула Руслан Володимирович
Інформаційна безпека держави в комплексі наукових підходів *71*

Заросило Володимир Олексійович
Корупція у сфері інтелектуальної власності *75*

Іваненко Олена Володимирівна
Плагіат або клептопаразитизм: назви різні, а сутність одна *77*

Веклич Владислав Олександрович
Сутність наукового пріоритету при дослідженні публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією в Україні *80*

Медвідь Федір Михайлович, Курчина Тамара Олександрівна, Твердохліб Анатолій Іванович
Правова культура як важлива складова наукової роботи та академічної доброчесності *83*

Циганюк Юлія Володимирівна, Охман Ольга Василівна
Коротка характеристика складу правопорушення "академічний плагіат" *86*

Алієва-Барановська Віра Миколаївна
Академічний плагіат у сфері авторського права *89*

Бортник Валентин Анатолійович
Захист права інтелектуальної власності *92*

Міхеєв Михайло Володимирович
Захист прав інтелектуальної власності у виконавчому провадженні в Україні *95*

Баєв Вадим Вікторович
Науково-методологічні основи формування компетенцій з інтелектуальної власності при підготовці фахівців з медичного туризму *97*

Медвідь Федір Михайлович, Мельниченко Ярослав Богданович, Панченко Андрій Володимирович
Інтерпретація права як цінності культури і запорука академічної доброчесності юриста *100*

Гребень Світлана Євгенівна
Академічна доброчесність як умова забезпечення інтересів держави *103*

Філіппов Михайло Іванович, Сахарова Тетяна Вадимівна
Причини виникнення комунікаційних бар'єрів в маркетинговому просуванні товарів і шляхи їх подолання *105*

В. А. БОРТНИК
канд. юрид. н., доц., ННІП МАУП

ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Виникнення терміну "інтелектуальна власність" припадає на кінець XVIII ст. Він уперше з'явився у французькому законодавстві. Згідно з теорією природного права, право творця будь-якого творчого результату — чи то літературного твору, чи винаходу, є його невід'ємним правом, що виникає із самої сутності творчої діяльності та існує незалежно від визначення цього права державною владою [1].

У загальновживаному розумінні "інтелектуальна власність" — це право на результати розумової діяльності людини в науковій, художній, виробничій та інших сферах діяльності. Згідно з п. VIII ст. 2 Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності [2] до неї відносяться права на:

- літературні, художні та наукові твори;
- виконавчу діяльність акторів, звукозапис, радіо та телевізійні передачі;
- наукові відкриття;
- промислові зразки;
- товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування та комерційні. позначення;
- захист проти недобросовісної конкуренції;

а також усі інші права, які відносяться до інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній та мистецькій галузях.

Поняття "інтелектуальна власність" включає в себе не лише права на твори науки, літератури і мистецтва, результати технічного та інших видів творчості, а права майже на усі результати інтелектуальної діяльності, в тому числі й топології інтегральних мікросхем (в Україні-топографії інтегральних мікросхем), комп'ютерні програми та бази даних; "ноу-хау" (секрети виробництва), які можуть і не бути результатами творчості, але становити велику комерційну цінність тощо [3].

Отже "інтелектуальна власність" — це умовне поняття, яке використовується для позначення сукупності виключних прав на результати інтелектуальної і, насамперед творчої діяльності, а також прирівняні до них за правовим режимом засоби індивідуалізації юридичних осіб, продукції та послуг [4]. Інтелектуальна власність являється результатом творчої діяльності. Її об'єктом є не матеріальні носії, в яких реалізовані результати творчості, а саме ті ідеї, думки, міркування, образи або символи, які реалізуються або втілюються в певних матеріальних носіях. Спеціальною особливістю інтелектуальної власності є те, що її об'єктом є нематеріальні речі, тобто безтілесні ідеї. Але не будь-які ідеї, а лише ті, що можуть бути втілені в матеріальних носіях, тобто їх автори повідомляють, як ту чи іншу ідею можна втілити і використати, або вона вже втілена у науковому, літературному чи художньому творі. Це являється однією із специфічних ознак інтелектуальної власності, яка відрізняє її від звичайної власності.

Забезпечення правової охорони інтелектуальної власності є невід'ємною умовою розвитку національної економіки, що впливає на збереження і збагачення науково-технічного потенціалу України, сприяє розвитку міжнародної торгівлі, залученню

іноземних інвестицій, зокрема, у вигляді найсучасніших технологій, виходу держави на світовий ринок інтелектуальної власності, як рівноправного партнера. [5].

Статтею 54 Конституцію України гарантується право кожного громадянина на захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних, матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. В даному випадку мова йде тільки про права фізичної особи, окремого громадянина, в той же час права юридичної особи на інтелектуальну власність являються конституційно невизначеними.

Згідно з чинним законодавством України захист інтелектуальної власності може здійснюватись в цивільно-правовому, адміністративному та кримінальному порядку.

Ч. 1 ст. 472 чинного Цивільного кодексу України проголошує охорону законодавством України особистих (немайнових) і майнових прав автора, їх правонаступників, пов'язаних із створенням та використанням творів науки, літератури та мистецтва (авторське право), і права виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення (суміжні права).

Абзац 1 ч. 1 ст. 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає адміністративну відповідальність за неправомірне використання фірмового найменування, знака для товарів і послуг або будь-якого маркірування товару, неправомірне копіювання форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а так само імітація, копіювання, пряме відтворення товару іншого підприємця, самовільне використання його імені.

Право інтелектуальної власності захищається і нормами кримінального права України. Чинний Кримінальний Кодекс України містить дві статті, які захищають право інтелектуальної власності. Це ст. 136 "Порушення авторських прав" і ст. 137 "Порушення прав на об'єкти права інтелектуальної власності".

Порушення авторських прав переслідується у кримінальному порядку при вчиненні таких дій, що порушують суб'єктивні права автора чи особи, що має авторське право:

1) Незаконне використання і відтворення творів та об'єктів суміжних прав (контрадакція). Дане поняття передбачає опублікування (випуск твору у світ), відтворення, розповсюдження, а також ввезення в Україну без дозволу які мають авторське право і суміжні права, примірників творів, фонограм, програм мовлення. Примірники творів, фонограм, виготовлених і розповсюджених з порушенням авторського права і суміжних прав, є контрадиційним.
2) Примушення до авторства передбачає психічний або фізичний вплив на автора з метою примусити його створити відповідний твір (погрозою вбивством, заподіянням тілесних ушкоджень чи знищення майна щодо самого автора твору або його близьких родичів). Це може бути і так зване примусове співавторство, коли автора твору шляхом погрози застосування фізичної сили, використання службової або іншої залежності примушують включити у співавтори осіб, які не мали відношення до твору.

Ст. 137 КК України охороняє право промислової власності. Згідно з даною статтею кримінальна відповідальність постає за привласнення авторства на чужі відкриття, винаходи, корисну модель, промисловий зразок чи раціоналізаторську пропозицію або розголошення без згоди автора змісту винаходу, корисної моделі чи промислового зразка до її офіційної публікації. Об'єктивну сторону даного злочину складають: 1) привласнення авторства на чуже відкриття, винахід, корисну модель, промислового зразка до їх офіційної публікації.

Розголошення відкриття, винаходу, корисної моделі, промислового зразка, раціоналізаторської пропозиції чи сорту рослин — це порушення права автора на одер-

жання патенту чи оплати. Це може бути розголошення без згоди автора до подання заявки до Департаменту України ознак патентоспроможності зазначених об'єктів, що позбавило автора можливості одержати диплом чи патент.

Значну роль в охороні прав інтелектуальної власності відіграють державні органи. Наприклад, Державне агентство України з авторських і суміжних прав представляє інтереси авторів та їх правонаступників в Україні і за кордоном. Цей державний орган за дорученням авторів може укладати договори з видавництвами, збирати від видавницьких підприємств винагороду за публічне виконання творів літератури і мистецтва на території України і за кордоном та виплачувати її авторам, від імені авторів та їх правонаступників брати участь у розгляді судових спорів.

Держпатентом ведеться велика робота по підготовці та підвищенні кваліфікації спеціалістів в галузі інтелектуальної власності. В 1993 р. на базі філіалу Всесоюзного інституту підвищення кваліфікації кадрів при Харківському політехнічному університеті.

В 1997 р. в Києві створено інститут інтелектуальної власності і права, який має стати координаційним і методологічним центром навчання і підвищення кваліфікації кадрів у даній галузі та увійти до інфраструктури державної системи охорони промислової власності.

Охорона прав на створені в Україні об'єкти інтелектуальної власності за її міжнародного співробітництва у цій сфері. Україна є учасницею восьми найголовніших міжнародних угод і договорів у цій сфері, активним членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності і розширює його участь в міжнародному співробітництві.

Про визнання ролі і авторитету нашої держави в міжнародній системі охорони інтелектуальної власності свідчить неодноразове обрання представника України на керівні посади Генеральної асамблеї ВОІВ, зокрема її голови.

Належне законодавче забезпечення захисту прав інтелектуальної власності сприятиме побудові нашої держави.

Джерела

1. Підопригора О. О. Право інтелектуальної власності України. — К.: Хрінком інтер, 1998. — С. 8.
2. Нормативні акти і документи патентного повіреного. Т. І. Міжнародні договори і угоди в області охорони промислової власності. — М.,1995. — С. 213.
3. Гальперин Л. Б., Михайлова Л. А. Інтелектуальна власність: сутність і правова природа // Радянська держава і право. — 1991. — № 12. — С. 10–13.
4. Цивільне право. Ч. І. / Сергєєв А. П., Толстой Ю. К. — М.,1997. — С. 213.
5. Петров В. Правова охорона інтелектуальної власності в Україні // Право України. — 1998. — № 11. — С. 74.
6. Захист прав інтелектуальної власності в Україні та шляхи їх подолання / Морозова Л. П., Слободянюк В. Ю., Олійник Б. І. Вінницький кооперативний інститут // "Молодий вчений" № 3 (43), березень, 2017 р. 802.